
Vergaderjaar 2007–2008

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Nr. 847

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 september 2008

Graag bied ik u hierbij het verslag aan van de informele Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen («Gymnich») van 5 en 6 september 2008.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

Transatlantische relaties

Voorzitter Kouchner leidde de discussie in met een algemene opmerking over de context van de transatlantische relaties. Naast de aanstaande presidentsverkiezingen in de VS zijn wereldwijde ontwikkelingen als klimaatverandering, de verschuivende machtsverhoudingen tussen landen en een schijnbare terugkeer naar conflictoplossing door middel geweld in plaats van dialoog, factoren die mede de relaties met de VS als strategische partner beïnvloeden.

Voorzitter Kouchner noemde drie elementen die cruciaal zijn in de relaties tussen de VS en de EU: waarden, veiligheid en gezamenlijke belangen. De ministers onderschreven de noodzaak om de relaties met de VS te verdiepen in het licht van deze ontwikkelingen. Ik heb er op gewezen dat de timing nu de juiste is. De VS is een strategische partner voor Europa en Europa heeft de VS nodig om de huidige mondiale uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Daartoe is het nodig dat de EU als één spreekt en optreedt. De EU zal immers een sterker partnerschap kunnen aangaan, wanneer het de VS gezamenlijk en eenduidig tegemoet treedt. Dit werd door de overige ministers onderschreven.

In de verdere discussie werd door meerdere ministers gesteld dat een aantal kwesties als prioritair beschouwd zou moeten worden, zoals Afghanistan, Pakistan, het MOVP en de relaties met Rusland. De dialoog met de nieuwe administratie zou in eerste aanleg daarop gericht kunnen zijn. Daarbij zou moeten worden ingespeeld op nieuwe kansen, zoals in het klimaat-dossier (post Kyoto).

De Voorzitter ronde vervolgens de discussie af en zei dat deze binnen afzienbare tijd zal worden vervolgd.

Europese Veiligheidsstrategie

Hoge Vertegenwoordiger Solana presenteerde kort de lijnen waarlangs de Europese Veiligheidsstrategie (EVS) zal worden geactualiseerd. Hij stelde dat sinds de aanname van de EVS in 2002 de nadruk vooral had gelegen op de strijd tegen terrorisme en non-proliferatie. Het is van belang om de EVS nu ook te richten op andere ontwikkelingen die invloed hebben op de veiligheid van Europa. Hij noemde in dit verband met name klimaatverandering, energiezekerheid en migratie.

De ministers onderschreven de noodzaak om de EVS aan te passen aan de ontwikkelingen. Voorzitter Kouchner verzocht daarop HV Solana de actualisering van de EVS voort te zetten ter voorbereiding van besluitvorming door de Europese Raad op 11 en 12 december 2008.

Georgië/Rusland

De ministers bespraken de stand van zaken in de crisis tussen Georgië en Rusland sinds de Europese Raad van 1 september jl. Zij steunden allen de missie van de Voorzitter van de ER, president Sarkozy, Hoge Vertegenwoordiger Solana en Commissievoorzitter Barroso naar Moskou op 8 september.

De ministers waren het er over eens dat voor de missie het verkrijgen van zekerheid over terugtrekking van de troepen tot achter de lijnen van voor de gevechten op 7 augustus prioriteit zou zijn.

Voorts werd onderstreept dat zo spoedig mogelijk internationale waarnemers ter plaatse moeten kunnen zijn om de Russische troepen in de zogeheten veiligheidszones te vervangen, conform het zes-puntenakkoord. Deze waarnemersmissies van de EU en de OVSE zouden nauw moeten samenwerken en een substantiële omvang moeten kennen. De ministers

spraken af dat de voorbereidingen van het Gezamenlijk Optreden terzake met spoed worden afgerond – inclusief de bepaling van de precieze omvang van de EVDB-missie –, ter finale besluitvorming bij de Razeb op 15 september a.s.

De ministers spraken daarnaast kort over de aanstelling van een Speciaal Vertegenwoordiger (SV) van de EU voor Georgië, waartoe de Europese Raad op 1 september had besloten. Zij besloten om mede in het licht van de uitkomsten van de gesprekken op 8 september bij de Razeb op 15 september nader te spreken over precieze invulling van het mandaat van de SV en over mogelijke kandidaten.

Ook zullen in het licht van de resultaten van de besprekingen op 8 september de EU-Rusland relaties nader worden besproken bij de Razeb.

Minister Steinmeier lichtte vervolgens zijn oproep toe tot een internationaal onderzoek naar de gebeurtenissen in Georgië. Ikzelf en andere ministers sloten zich hierbij aan: een internationaal onderzoek zou waardevol kunnen zijn om de omstandigheden die tot de crisis leidden beter te kunnen begrijpen en daarmee een bijdrage te leveren aan een duurzame oplossing.

De Turkse minister Babacan was kort bij de bespreking over Georgië en Rusland aanwezig. Hij noemde het recente initiatief voor een platform voor samenwerking voor stabiliteit op de Kaukasus. Hij sprak de hoop uit dat dit initiatief, dat door zowel Georgië als Rusland was verwelkomd, eveneens zou kunnen bijdragen aan een duurzame oplossing voor de regio. De ministers spraken hun steun uit voor het initiatief. Mede in dit verband zou ik voor de goede orde aan uw Kamer willen mededelen dat op 1 september jl. een Nederlandse functionaris zich heeft gevoegd bij EU Speciaal Vertegenwoordiger voor de Kaukasus, Semneby, ter versterking van zijn team.

Tot slot spraken de ministers kort over de voorziene donorconferentie voor Georgië, waarbij zij onderstreepten dat deze binnen afzienbare tijd gehouden moet worden om de door het conflict stagnerende Georgische economische ontwikkeling te bevorderen.

MOV P

Aangezien het voorzitterschap uiteindelijk voor een volgende RAZEB een uitgebreide bespreking voorzag over het MOV P werd tijdens het Gymnich kort gesproken over het Midden-Oosten in aanwezigheid van de drie kandidaat-lidstaten Turkije, Kroatië en de voormalig Joegoslavische republiek Macedonië. Daarbij kwam met name de Top-ontmoeting tussen de Franse president Sarkozy, de Turkse president Erdogan, de Syrische president Assad en de Emir van Qatar, Sjeik Hamad bin Khalifa al Thani, op 4 september jl. aan de orde. De Turkse minister Babacan en de Franse Voorzitter Kouchner meldden dat deze besprekingen op 18 en 19 september vervolgd zullen worden. Minister Babacan noemde als hoofdonderwerpen voor de vervolgbespreking: grenzen, veiligheid, water en normalisatie van de Israëlisch-Syrische betrekkingen. Volgens minister Babacan kan met enig optimisme uitgekeken worden naar die besprekingen, omdat naar zijn indruk zowel Israël als Syrië van goede wil was. Dit betekent niet dat succes gegarandeerd is, maar wel dat er hoop is dat directe besprekingen tussen deze twee landen op termijn zouden kunnen worden gerealiseerd.

India

De Italiaanse minister Frattini stelde tijdens het Gymnich de recente geweldplegingen tegen christenen in de deelstaat Orissa (India) aan de orde waarbij ook dodelijke slachtoffers te betreuren waren. Ik heb de interventie van minister Frattini, die zijn ernstige zorgen uitsprak, onder-

schreven. Daarbij heb ik gesteld dat de Indiase autoriteiten adequaat hebben gereageerd door het geweld in Orissa te veroordelen en schade-loosstelling voor slachtoffers beschikbaar te stellen.

Voorzitter Kouchner nam vervolgens goede nota van mijn suggestie om in contacten met de Indiase autoriteiten te informeren naar de maatregelen die deze treffen om herhaling te voorkomen en naar eventuele mogelijkheden voor de EU om India daarbij te steunen.